

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
Институт
за изследване
на изкуствата

ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ И САНКЦИОНИРАНЕ НА ИЗПИТНИ ИЗМАМИ И ПЛАГИАТСТВО на Института за изследване на изкуствата, БАН

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Настоящите правила регламентират процедурите за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство от страна на кандидат докторанти, докторанти, специализанти и учени в ИИИЗк, БАН.

Съгласно § 1, т. 7 от допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ „плагиатство е представяне за собствени на трудове, които изцяло или частично са написани или създадени от друго или използването на публикувани от друго научни резултати, без позоваване или цитиране“ в процедурите за придобиване на научни степени или за заемане на академични длъжности.

Като форми на плагиатство се определят:

- а) директно цитиране на текст, данни, илюстрации, таблици и други научни резултати без позоваване на източника;
- б) копиране на раздели от книги, публикации, доклади, монографии, дисертации и научни тези без подходящо цитиране;
- в) копиране и вмъкване на текстове от интернет или онлайн източник и представяне като собствена работа, без да се дава правилна препратка (цитиране).

Като форми на изпитна измама се определят:

- а) преписване или опит за преписване по време на изпит на кандидати за докторанти или на докторантски минимума;
- б) използване на непозволені средства (учебници, сборници и др., нерегламентирани помощни материали, лаптопи, таблети, смартфони, технически средства за комуникация и др.) по време на изпит;
- в) фалшифициране или подмяна на изпитни резултати.

Чл. 2. Настоящите правила са базирани на следните нормативни документи:

Закон за висшето образование (ЗВО);

Закон за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ);

Правилник за условията и реда за присъждане на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за изследване на изкуствата, БАН.

МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ИЗПИТНИ ИЗМАМИ И ПЛАГИАТСТВО

Чл. 3. По време на писменото изпитване на кандидат докторантите и докторантите не се разрешава ползването и достъпът до:

Справочни материали (сборници, справочници, енциклопедии, речници);

Лаптопи, таблети, електронни книги и всякакви други електронни устройства, използвани като средства за съхранение и възпроизвеждане на текст, звук и образ;

Мобилни телефони, хендсфри, смартчасовници, слушалки и други технически средства за комуникация;

Други нерегламентирани помощни предмети.

Чл. 4. Достъп до инструменти за откриване на плагиатство

ИИИЗк осигурява използването на специализиран IT инструмент за разкриване на плагиатство.

Учените имат свободен достъп до посочения в чл. 4, IT инструмент за проверка на оригиналността на дисертационни и научни трудове и разкриване на плагиатство.

Чл. 5. В ИИИЗк се извършва превантивна дейност за предотвратяване на плагиатство, която включва участие на докторантите, специализантите и научните работници в семинари за запознаване с практиката за цитиране и избягване на плагиатство.

Чл. 6. За избягване на плагиатство следва винаги да се дава дължимото на оригиналния автор и да се прави точно цитиране и позоваване.

Когато се представят или използват чужди идеи, теории или изследвания, трябва да се цитира източника. В случай че се цитира през друг източник, трябва да се посочат и двата източника.

Не може да се копира каквато и да е част от литературен източник без изрично да се посочи това. Правилото важи независимо на какъв език е оригиналният източник (т.е. не може да се превежда и копира). Не се допуска превеждане, замяна на няколко думи или размяна на местата им.

В случай на дословно цитиране, текстът се поставя в кавички.

В списъка с използвана литература трябва да се представят пълните библиографски данни за всички източници, посочени в работата. Обратното също е в сила, не се цитира литературен източник, който не е посочен в текста.

САНКЦИИ ПРИ УСТАНОВЯВАНЕ НА ИЗПИТНА ИЗМАМА И ПЛАГИАТСТВО. ПРОЦЕДУРА ЗА ДЕЙСТВИЕ

Чл. 7. При установяване на изпитна измама или опит за измама от страна на кандидат докторант или докторант, изпитната комисия взема решение за анулиране на изпита на съответния кандидат докторант или докторант. За решението се съставя протокол, подписан от членовете на комисията, който се докладва пред Научния съвет на ИИИЗк. По предложение на Научния съвет, със заповед на директора, на докторанта могат да бъдат наложени допълнителни санкции.

Чл. 8. При установено плагиатство в проект на дисертационен труд за онс *доктор* и за нс *доктор на науките* се предприемат следните действия:

При плагиатство, което е в резултат на небрежност или без намерение за измама и приликите в документите са незначителни, на кандидата за онс *доктор* и за нс *доктор на науките* се разрешава да представи отново работата си след прилагане на подходящо цитиране.

При плагиатство, при което е установен и обективно доказан умишлен и планиран опит за копиране на работата на друг автор; или голямо количество данни, взети от работа на друг автор; или източник на данни за копиране и др. и е безспорно доказано намерението за измама (представяне на данните/резултатите като собствени), се изисква детайлна преработка на дисертационния труд.

Чл. 9. При установено плагиатство в започнала процедура за придобиване на научна степен или заемане на академична длъжност, се прилагат разпоредбите на ЗРАСРБ.

Чл. 10. При доказано по законоустановения ред плагиатство на представените научни данни в научните трудове на лице, въз основа на които то е придобило научна степен или е заело академична длъжност, директорът на ИИИЗк предприема действия и налага санкции по предложение на Научния съвет.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящите правила са приети на заседание на Научния съвет на Института за изследване на изкуствата, БАН, проведено на 27.06.2025 г.